संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

SANT GADGE BABA AMRAVATI UNIVERSITY, AMRAVATI

Faculty of Humanities मानवविज्ञान विद्याशाखा

As Per National Education Policy (NEP-2020)

राष्ट्रीयशैक्षणिक धोरण २०२०नुसार- अभ्यासक्रम

Syllabus

(अभ्यासक्रमिका)

Three Years- Six Semesters Bachelor's Degree Programme
Degree of Bachelor of Arts

B. A. Part- I Semester- I & II Level 4.5

बी.ए. प्रथम वर्ष - सत्र -१ व २ स्तर - ४.५

Department Specific Core (DSC) /Subject -
राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा (Subject Code - 654)

मुख्य विषय- राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा (DSC)(विषयसंकेतांक- ६५४)

अभ्यासपत्रिका -१ राष्ट्रसंतांचे व्यक्तित्व आणि सामाजिक व धार्मिक विचार
(अभ्यासपत्रिका संकेतांक- ६५४२०१)

अभ्यासपत्रिका-२ राष्ट्रसंतांच्या ग्रामगीतेतील ग्रामनिर्माण पंचक
(अभ्यासपत्रिका संकेतांक- ६५४२०२)

Effective from Academic year -2024-25
Ad- hoc Committee Rashtrasant Tukdoji Thought

Sant Gadge Baba Amravati University, Amravati

Members of the **Ad- hoc Committee**

Rashtrasant Tukdoji Thought under the faculty of **Humanities**

S.N	Name of the Member	Designation	Address
1	डॉ. सुभाष सावरकर	अध्यक्ष	जनसाहित्य, शिल्पकला कॉलनी, शेगाव रहाटगाव रोड, अमरावती संपर्क- 9860451075
2	डॉ. वर्षा चिखले	सदस्य	श्री. शिवाजी कला आणि वाणिज्य महाविद्यालय, अमरावती संपर्क-8806096699
3	डॉ. अनुप नांदगावकर	सदस्य	एस.एस.आर. इन्नानी महाविद्यालय, कारंजा लाड ,जिल्हा वाशिम संपर्क-8830706966
4	डॉ. अविनाश घरडे	सदस्य	कला महाविद्यालय, मारेगाव, जिल्हा यवतमाळ. संपर्क- 9552120217
5	डॉ. दीपक वानखडे	सदस्य	महात्मा ज्योतिबा फुले महाविद्यालय, अमरावती संपर्क- 7249221768
6	डॉ. अलका गायकवाड	सदस्य	जिजाऊ नगर ,विद्यापीठ रोड, कॅम्प ,अमरावती संपर्क- 9922626297

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२०- नुसार अभ्यासक्रम २०२४-२५

विद्याशाखा : मानवविज्ञान (Faculty of Humanities)

Ad- hoc Committee Rashtrasant Tukdoji Thought

Three Years Six Semester Bachelor's Degree Programm - B. A. Part- I Semester I& II Level-4.5

त्रिवार्षिक सहा सत्रांचा पदवी अभ्यासक्रम (वाङ्मय स्नातक / बी.ए.) बी. ए. प्रथम वर्ष - सत्र - १ व सत्र – २

Department Specific Core (DSC) / Subject / विषय - राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा (DSC) (विषयसंकेतांक- ६५४) स्तर ४.५

Scheme

Degree Programme	Department Specific Core (DSC)	Vretical	Course/ PaperCode / संकेतांक	**Course Name / Paper**	Credits	Teaching Hours	Max Marks / एकूण गुण
B. A. Part -I Semester -I **बी. ए.प्रथम वर्ष- सत्र - १**	राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा **(DSC)** **(विषयसंकेतांक- ६५४)**	Vretical a & b Major /Minor	६५४२०१	Theory Paper -I **अभ्यासपत्रिका १ -** राष्ट्रसंतांचे व्यक्तित्व आणि सामाजिक व धार्मिक विचार	३	४५ (3-P/W)	१०० **(लेखी- ६० , अंतर्गत मूल्यमापन - ४०)**
B. A.Part -I Semester -II **बी. ए.प्रथम वर्ष- सत्र - २**		Vretical a & b Major /Minor	६५४२०२	Theory Paper -II **अभ्यासपत्रिका २-** राष्ट्रसंतांच्या ग्रामगीतेतील ग्रामनिर्माण पंचक	३	४५ (3-P/W)	१०० **(लेखी- ६० , अंतर्गत मूल्यमापन - ४०)**

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती
राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२०- नुसार अभ्यासक्रम २०२४ -२५
विभाग अ (Part-A)
विद्याशाखा : मानवविज्ञान (Faculty of Humanities)
Ad- hoc Committee Rashtrasant Tukdoji Thought
त्रिवार्षिक सहा सत्रांचा पदवी अभ्यासक्रम / वाङ्मय स्नातक / बी. ए.
Three Years Six Semester Bachelor's Degree Programme
Department Specific Core (DSC) / Subject - Rashtrasant Tukdoji Thought
(Subject Code - 654)
विषय - राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा (DSC) (विषय संकेतांक - ६५४)

प्रस्तावना :- (Preamble)

महाराष्ट्रातील एक आधुनिक संत कवी ,समाजसुधारक म्हणून राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज यांचे जीवन व कार्य अलौकिक असे आहे .आज कधी नव्हे एवढी राष्ट्र संतांच्या विचारांची गरज निर्माण झाली आहे. राष्ट्रप्रेम ,राष्ट्रीय एकात्मता, सदाचार, सत्कर्म, सद्भाव, वैज्ञानिकदृष्टी यांचा सर्वत्र अभाव जाणवत आहे. अनिती, दुराचार, भ्रष्टाचार, चंगळवाद ,अंधश्रद्धा, व्यसनाधीनता गावखेड्यांना व्यापून आहे .

स्वतंत्र भारताचा नागरिक कार्यक्षम बनावा म्हणून व्यक्ती- कुटुंब- खेडी- गाव -विश्व या पायऱ्यांनी मानवकल्याण आणि विश्वकल्याण कसे साधता येईल याचा मंत्र राष्ट्रसंतांनी दिला. देशीय जीवनमूल्यांच्या संवर्धनाचा मार्ग सांगितला .आत्मोद्धाराच्या मार्गावर चालणाऱ्यांना विश्व कल्याणाची जबाबदारी टाळता येणार नाही हे ठामपणे प्रतिपादन केले. 'ग्रामगीता' या ग्रंथात खेडे स्वयंपूर्ण कसे होईल, याविषयी उपायोजना सुचवल्या. राष्ट्रसंतांच्या या विचाराद्वारे ग्राम विकासाची प्रेरणा विद्यार्थ्यांना प्राप्त व्हावी, धर्म-पंथ- पक्ष- लिंग या भेदापलीकडचा खरा मानवधर्म विद्यार्थ्यांना कळावा आणि राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराजांच्या विविध साहित्याचा विद्यार्थ्यांना अभ्यास करता यावा, या महत्त्वाच्या उद्देशाने या अभ्यासक्रमाची आखणी करण्यात आली आहे.

राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा (DSC)- अभ्यासक्रमाची विशिष्ट निष्पत्ती (PSOs) :

(१) राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज यांचे व्यक्तित्व व कार्य यांची ओळख विद्यार्थ्यांना होईल.
(२)राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराजांच्या साहित्याचे आकलन होईल .
(३)तुकडोजी महाराजांच्या विचारांचे या काळातील महत्त्व लक्षात येईल.
(४) राष्ट्रीय एकात्मता, सर्वधर्मसमभाव, स्त्रीपुरुष समानता इ. मूल्यांची रुजवण विद्यार्थ्यांमध्ये होईल.
(५)लघुउद्योगासंबंधी मार्गदर्शन लाभेल.स्वयंरोजगाराची कौशल्य प्राप्त करण्याची प्रेरणा विद्यार्थ्यांना मिळेल .

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२०- नुसार अभ्यासक्रम २०२४ -२५

विभाग ब (Part-B)

विद्याशाखा : मानवविज्ञान (Faculty of Humanities)

Ad- hoc Committee Rashtrasant Tukdoji Thought

त्रिवार्षिक सहा सत्रांचा पदवी अभ्यासक्रम (वाङ्मय स्नातक / बी. ए.)

(Three Years Six Semester Bachelor's Degree Programme)

अभ्यासक्रम : बी. ए. प्रथम वर्ष - सत्र - १

B. A. Part-I -Semester -I

Department Specific Core (DSC) / Subject - Rashtrasant Tukdoji Thought

Subject Code - 654

विषय -राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा(DSC) (विषय संकेतांक - ६५४)

अभ्यासपत्रिका - १ राष्ट्रसंतांचे व्यक्तित्व आणि सामाजिक व धार्मिक विचार

(अभ्यासपत्रिका - संकेतांक ६५४२०१)

विद्याशाखा /Faculty	मानवविज्ञान / Humanities
Programme	Three Years Six Semester Bachelor's Degree (B. A.)
Vertical	(a & b)
Class / Semester	B. A. Part-I -Semester -I
Department Specific Core (DSC)/subject/ Major-Minor / विषय -	Rashtrasant Tukdoji Thought
विषय संकेतांक (Subject Code)	६५४ / 654
अभ्यासपत्रिका -१ संकेतांक / Course Code	६५४२०१ / 654201
अभ्यासपत्रिका -१ / Course Name	**अभ्यासपत्रिका -१** राष्ट्रसंतांचे व्यक्तित्व आणि सामाजिक व धार्मिक विचार
श्रेयांक / Credits	03
अध्यापन तास / Teaching Hours	४५ तास / 45 Hours (3 Hours Per week)
परीक्षा कालावधी / Exam Duration	३ तास / 3 Hours
एकूण गुण / Max Marks	१०० (लेखी परीक्षा ६० व अंतर्गत मूल्यमापन ४०)

बी. ए. प्रथम वर्ष - सत्र - १ विषय - राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा (DSC)
(विषय संकेतांक - ६५४)
अभ्यासपत्रिका - १ राष्ट्रसंतांचे व्यक्तित्व आणि सामाजिक व धार्मिक विचार
(अभ्यासपत्रिका - संकेतांक ६५४२०१)

Course Objectives : / अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	१. आधुनिक संत राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज यांच्या अलौकिक व्यक्तिमत्त्वाचा परिचय घडविणे. २. राष्ट्रसंतांच्या वैश्विक मानवतावादाची प्रेरणा जनमनात प्रवर्तित व्हावी. ३. आधुनिक काळात पूर्णतः दुर्लक्षित होत चाललेल्या ग्रामविकासाच्या विचारांची ओळख व्हावी. ४. जनसामान्यांचे जीवन सुंदर व स्वावलंबी करण्याचा गुरुमंत्र देणारी आधुनिक भगवद्गीता म्हणजेच राष्ट्रसंतांची ग्रामगीता अभ्यासता यावी.
Course Outcomes / अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	१. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराजांच्या अलौकिक व्यक्तिमत्त्वाचा परिचय होईल. २. राष्ट्रसंतांचे सामाजिक ,धार्मिक, व राष्ट्रीय कार्य यांची ओळख होईल. ३. धर्मनिरपेक्ष मानवतावाद, प्रयत्नवाद, विवेकवाद ,वैज्ञानिक दृष्टी विकसित होण्यास मदत होईल. ४ राष्ट्राचे भाग्यविधाते म्हणून युवक व स्त्रियांना सक्षम होण्याच्या दृष्टीने मार्गदर्शन लाभेल.

Unit / विभाग	Contents /उपघटक	Learning Hours अध्यापन तास
Unit-I	जन्म व बालपण, प्राथमिक शिक्षण, भक्ती प्रेरणेतून काव्यसिद्धी, गुरुसहवास, गुरुवियोग, गुरुत्याग, तपःसाधना, झाडीमंडळात संचार ,जन जीवनात नवचेतना, सालबर्डी यज्ञ सांगता, विनोबा, गाडगेबाबा आणि गांधीजींशी भेट, आरती मंडळे ,शिबिरे इ. द्वारे तरुणाईला प्रोत्साहन, मानवतावाद व सेवा धर्म विचारांचा प्रचार.	७ तास
Unit-II	श्री गुरुदेव सेवाश्रम स्थापना, गुरुदेव मासिक प्रकाशन, विपुल गद्य पद्य वाङ्मय निर्मिती, राष्ट्रसंत म्हणून राजमान्यता व लोकमान्यता, भूदान यज्ञात कार्य, ग्रामगीता निर्मिती, जागतिक धर्म व शांती परिषदांमध्ये सन्मान व गुरुपद ,आदर्श ग्रामनिर्मितीचा विचार, देशभर शाखा त्याद्वारे जनजागृती, ४२ च्या क्रांती युद्धाचे नेतृत्व व तुरुंगवास.	८ तास
Unit-III	भजन ,भाषण, प्रवचन ,पोवाडे याद्वारे समाजजागृती ,सामाजिक समतेचा विचार, वर्ण व जाती विषयक विचार, जन्मावर आधारित उच्चनीचतेला विरोध, अस्पृश्यते संबंधी विचार.	७ तास
Unit-IV	कुटुंबविषयक विचार, विवाह विषयक विचार, स्त्रीजीवन विषयक विचार, शिक्षणविषयक विचार ,अंधश्रद्धाविषयक विचार.	८ तास
Unit-V	धर्माचा खरा अर्थ आणि कार्य, स्वधर्म -परधर्म ,देव संकल्पना, पूजा कर्म, संतांचे कार्य.	७ तास
Unit-VI	गुरुदेव संकल्पना, धर्मनिरपेक्षतेची दृष्टी भजनांचे महत्त्व ,सामुदायिक प्रार्थना खरा मानवधर्म कोणता?	८ तास
		एकूण = ४५ तास

संदर्भ ग्रंथ :

(१) ग्रामगीताः राष्ट्रसंत तुकडोजी, प्रकाशन श्री. गुरुदेव सेवा मंडळ प्रकाशन विभाग, गुरुकुंज मोझरी.
(२) राष्ट्रसंत तुकडोजीः जीवन व कार्य, संपा.डॉ.सुभाष सावरकर, मराठी जनसाहित्य परिषद, अमरावती.
(३)राष्ट्रसंतांचे सामाजिक आणि धार्मिक विचार, डॉ. गजानन वेले,वेदमुद्रा प्रकाशन, अमरावती.
(४) जनक्रांतीची दिशा, स्पंद तीन, डॉ.सुभाष सावरकर ,मित्र समाज प्रकाशन, सालसेत, गोवा.

बी. ए. प्रथम वर्ष - सत्र - १ विषय - राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा (DSC) (विषय संकेतांक ६५४) अभ्यासपत्रिका - १ राष्ट्रसंतांचे व्यक्तित्व आणि सामाजिक व धार्मिक विचार

(अभ्यासपत्रिका - संकेतांक ६५४२०१)

गुण विभागणी व प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

गुण विभागणी	लेखी परीक्षा	६० गुण
	अंतर्गत मूल्यमापन -	४० गुण
	एकूण गुण	**१०० गुण**
	Exam Duration	३ तास
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	प्रश्न १ - दीर्घोत्तरी प्रश्न (एक)	१० गुण
	प्रश्न २ - दीर्घोत्तरी प्रश्न (एक)	१० गुण
	प्रश्न ३ - दीर्घोत्तरी प्रश्न (एक)	१० गुण
	प्रश्न ४ - दीर्घोत्तरी प्रश्न (एक)	१० गुण
	प्रश्न ५ - लघुत्तरी प्रश्न (दोन)	१० गुण
	प्रश्न ६ - लघुत्तरी प्रश्न (दोन)	१० गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	१.अभ्यासक्रमातील घटकावर आधारित गृहपाठ (Assignment)	२० गुण
	२.अभ्यासक्रमातील घटकावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ- Type Class Test)	२० गुण
	एकूण गुण	१०० गुण

टीप- कोणत्याही चार युनिटवर प्रत्येकी दीर्घोत्तरी एक असे एकूण चार दीर्घोत्तरी प्रश्न, कोणत्याही दोन युनिटवर प्रत्येकी लघुत्तरी दोन प्रश्न असे एकूण दोन लघुत्तरी प्रश्न पर्यायासहित असेल.

ooo

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२०- नुसार अभ्यासक्रम २०२४ -२५

विभाग ब (Part-B)

विद्याशाखा : मानवविज्ञान (Faculty of Humanities)

Ad- hoc Committee Rashtrasant Tukdoji Thought

त्रिवार्षिक सहा सत्रांचा पदवी अभ्यासक्रम (वाङ्मय स्नातक / बी. ए.)

(Three Years Six Semester Bachelor's Degree Programme)

अभ्यासक्रम : बी. ए. प्रथम वर्ष - सत्र - २ स्तर - ४.५

B. A. Part-I - Semester -II Level 4.5

Department Specific Core (DSC) / Subject - Rashtrasant Tukdoji Thought

Subject Code - 654

अभ्यासक्रम : बी. ए. प्रथम वर्ष - सत्र - २

विषय - राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा (DSC) (विषय संकेतांक - ६५४)

अभ्यासपत्रिका - २ राष्ट्रसंतांच्या ग्रामगीतेतील ग्रामनिर्माण पंचक (अभ्यासपत्रिका - संकेतांक - ६५४२०२)

विद्याशाखा /Faculty	मानवविज्ञान / Humanities
Programme	Three Years Six Semester Bachelor's Degree (B. A.)
Vertical	(a & b)
Class / Semester	B. A. Part-I -Semester -II
स्तर / Level	4.5
Department Specific Core (DSC)/subject/ Major-Minor / विषय -	राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा
विषय संकेतांक (Subject Code)	६५४ / 654
अभ्यासपत्रिका -२ संकेतांक / Course Code	६५४२०२ / 654202
अभ्यासपत्रिका -२ / Course Name	**अभ्यासपत्रिका -२** राष्ट्रसंतांच्या ग्रामगीतेतील ग्रामनिर्माण पंचक
श्रेयांक / Credits	03
अध्यापन तास / Teaching Hours	४५ तास / 45 Hours (3 Hours /Per week)
परीक्षा कालावधी / Exam Duration	३ तास / 3 Hours
एकूण गुण / Max Marks	१०० (लेखी परीक्षा ६० व अंतर्गत मूल्यमापन ४०)

बी. ए. प्रथम वर्ष - सत्र - २ विषय -राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा (DSC)
(विषय संकेतांक -६५४)
अभ्यासपत्रिका - २ राष्ट्रसंतांच्या ग्रामगीतेतील ग्रामनिर्माण पंचक (अभ्यासपत्रिका -संकेतांक - ६५४२०२)

Course Objectives : / अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	१)विद्यार्थ्यांना ग्रामविकासाची प्रेरणा मिळावी. (२) खेड्याकडे पाहण्याचा विशाल आणि विधायक दृष्टिकोन प्राप्त व्हावा. (३) ग्रामनिर्माणकलेचे तंत्र अवगत व्हावे. (४) खेड्यांची ओसाड़ी, नासाडी थांबून समृद्ध, संपन्न ग्रामाची निर्मिती व्हावी.	
Course Outcomes / अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	(१) ग्रामविकासासाठी विद्यार्थी योगदान देऊ शकतील. (२) ग्रामजीवनाशी विद्यार्थ्यांची नाळ जुळण्यास मदत होईल. (३) ग्रामशुद्धी, ग्राम आरोग्य याचे महत्त्व लक्षात येईल. (४) ग्राम हेच मंदिर ,ग्रामसेवा हीच ईश्वरसेवा, ही जाणीव निर्माण होईल.	
Unit / विभाग	Contents /उपघटक	Learning Hours अध्यापन तास
Unit-I	ग्रामगीतेचे स्वरूप, ग्रामगीतेतील ग्रामनिर्माण पंचकाचे महत्त्व ,ग्राम हेच मंदिर, ग्रामसेवा हीच पूजा, ग्रामनिर्माण पंचकः ग्रामविकासाचा आराखडा	७ तास
Unit-II	ग्रामरक्षण (अध्याय ११) आशय ,आकलन ,विश्लेषण, मूल्यमापन	८ तास
Unit-III	ग्रामशुद्धी (अध्याय १२) आशय, आकलन, विश्लेषण, मूल्यमापन	७ तास
Unit-IV	ग्रामनिर्माणकला (अध्याय १३वा) आशय, आकलन, विश्लेषण, मूल्यमापन	८ तास
Unit-V	ग्रामआरोग्य (अध्याय १४ वा) आशय ,आकलन, विश्लेषण, मूल्यमापन.	७ तास
Unit-VI	गोवंश-सुधार (अध्याय १५ वा) आशय ,आकलन, विश्लेषण, मूल्यमापन.	८ तास
		एकूण= ४५ तास

बी. ए. प्रथम वर्ष सत्र - २ विषय - राष्ट्रसंत तुकडोजी विचारधारा (DSC) (विषय संकेतांक - ६५४)
अभ्यासपत्रिका - २ राष्ट्रसंतांच्या ग्रामगीतेतील ग्रामनिर्माण पंचक
(अभ्यासपत्रिका संकेतांक - ६५४२०२) गुण विभागणी व प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

गुण विभागणी	लेखी परीक्षा	६० गुण
	अंतर्गत मूल्यमापन -	४० गुण
	एकूण गुण	**१०० गुण**
	Exam Duration	३ तास
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	प्रश्न १ - - दीर्घोत्तरी प्रश्न	१० गुण
	प्रश्न २ - दीर्घोत्तरी प्रश्न	१० गुण
	प्रश्न ३ - - दीर्घोत्तरी प्रश्न	१० गुण
	प्रश्न ४ - - दीर्घोत्तरी प्रश्न	१० गुण
	प्रश्न ५ - लघुत्तरी प्रश्न	१० गुण
	प्रश्न ६ - - **दोन** प्रश्न	१० गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	१.अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	२० गुण
	२.अभ्यासक्रमातील घटकावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ- Type Class Test)	२० गुण
	एकूण गुण	१०० गुण

टीप- कोणत्याही चार युनिटवर प्रत्येकी दीर्घोत्तरी एक असे एकूण चार दीर्घोत्तरी प्रश्न, कोणत्याही दोन युनिटवर प्रत्येकी लघुत्तरी दोन प्रश्न असे एकूण दोन लघुत्तरी प्रश्न पर्यायासहित असेल.

000

Sant Gadge Baba Amravati University, Amravati as per NEP 2020
Teaching Learning Scheme

Three Years Six Semesters Programme : Bachelor of…Arts with Major:……….and Minor ………… (NEP) Rashtrasant Tukdoji Thought
Faculty:Humanitie Year-First Semester-I

Sr. No.	Vertical No.	NEP Vertical Type	Course Code	Course	Teaching Scheme Hours			Learning		Teaching Work Load Hours	
					L	T	P	Total Hour	Credit offered		
**INDUCTION PROGRAMME BEFORE THE START OF CLASSES AS PER GUIDELINES OF THE UNIVERSITY											
1	(a & b)	Major and Minor (Theory)	654201	DSC- राष्ट्रसंतांचे व्यक्तित्व आणि सामाजिक व धार्मिक विचार	3 ---	--- ---	---	3 --	3 --	3 --	Lecture, Tutorial andCredit+1if Practical are not prescribed
2	(a & b)	Major & Minor (Practical/Laboratories)		DSC I (P) DSC II (P) DSCIII(P)	--	--	--	--		---	----
3	e	i.AEC		English Language Second Language/MIL	2 2	- -	- -		2 2	2 2	

4	e	ii.AEC		Generic IKS	1	-	-		1	1	
5	d	Vocational and Skill Enhancement Courses(VSEC)		i. (SEC)Life Skills I Communication Skills in English Communication Skills in Second Language/ MIL	---	---	2 2	2 2	1 1	2xNo.of batches 2xNo.of batches	
6	c	Generic/Open Elective (OE)	654231 654232	OE1 राष्ट्रसंतांचा चरित्रपट आणि राष्ट्रसंतांची सामुदायिक प्रार्थना OE2 राष्ट्रसंतांच्या ग्रामगीतेतील वैज्ञानिक दृष्टी	2 2	--	--	2 2	2 2	2 2	
7	f	Co-Curricular Courses		Fostering Social Responsibility and Community Engagement(NSS/UBA/ NCC)	1	---	---	1	1	1	
				Field Work-Fostering Social Responsibility And Community Engagement(NSS/UB A/NCC)	---	---	2	2	1	2 (One Batch)	
				TOTAL				28+Induction Programme,	22		

								Assessment hrs=33 to35			

L: Lecture, T: Tutorial, P: Practical/Practicum Total Credits offered : 22(Max), Total credits to be earned : 20 (Min)

A-1479

Discipline Specific Core: DSC, Discipline Specific Elective: DSE, Modern Indian Language : MIL, Indian Knowledge System : IKS, Inter Faculty Specific Core: IFSC, Inter Faculty Specific Elective: IFSE, Theory :Th, Practical/Practicum: Pr, Environment Studies: ES, Pre-requisite Course mandatory if applicable: Prq, Laboratory: Lab, Generic/Open Elective Courses: OE; Vocational Skill and Skill Enhancement Courses: VSEC; Vocational Skill Courses: VSC; Skill Enhancement Courses: SEC; Ability Enhancement Courses: AEC; Value Education Courses: VEC; OJT: On Job Training: Internship/ Apprenticeship; Field projects: FP; Community engagement and service: CES; Co-curricular Courses: CC; RM: Research Methodology; Research Project: RP

Note : Co-curricular Courses : In addition to the above, CC also include but not limited to Academic activities like paper presentations in conferences, Aavishkar, start-ups, Hackathon, Quiz competitions, Article published, Participation in Summer school/Winter School/Short term course, Scientific Surveys, Societal Surveys, Field Visits, Study tours, Industrial Visits, yoga, sports, cultural, etc. These activities can be completed cumulatively during Semester III, IV, V and VI. Its credits and grades will be reflected in semester VI credit grade report.

Elective Courses : Courses to be selected from the Basket of Courses provided by the University

*If the Department Specific Courses do not have practical/practicum/laboratories, the learning hours & Credits shall be used for the respective Theory Courses.

**Completion Certificate of Induction Programme should be submitted by each student.

***O.E.-

1. OE is to be chosen compulsorily from faculty other than that of the Major

2. For those students who do not opt MARATHI language under any vertical, MARATHI will be mandatory as one of the options of OE/. (G.R. Marathi Bhasha No. 2018/pr.kr.50/bhasha-1, Date 14 March,2024).

Teaching Days and Learning Hours	Learning Hours & Credits	Teaching Hours & Work Load
Minimum No. of teaching days = 90 Minimum Learning weeks per Semester= 17 (Minimum Learning Hours per Semester (NCrF)= 600) Minimum Learning Hours per week (NCrF)= 600/18 or 600/17 =33 to35	*For Theory/Tutorial-1Hour*= 1 Credit For Practical- 2 Hours=1 Credit	ForTheory–1 Hour= 1 Hour Work Load For Tutorial - 1 Hour = 1 x No. of batches work load and practical 2 Hour=2xNo.of batches work load

Note:

- The strength of the batch of the Practical for UG Classes shall be 16 with an addition of 10% with the permission of Hon'ble Vice Chancellor. However, for Music Discipline the batch size shall be of 7 students. The number of the students required to constitute a batch or calculate the workload shall be in accordance with the relevant Government Resolution in force at the time, applicable to specific time, region, course type, mode of instruction, and other pertinent factors.

Three Years Six Semesters Programme : Bachelor of……Arts…with Major:……….and Minor ……….. (NEP) Rashtrasant Tukdoji Thought
Faculty:Humanities Year-First Semester-II Level: 4.5

Sr. No.	Vertical	NEP Vertical Type	Course Code	Course	Teaching Schem Hours			Learning		Teaching Work Load Hrs.	
					L	T	P	Total Hours	Credit offered		
1	(a &b)	Major and Minor (Theory)	654202	DSC - राष्ट्रसंतांच्या ग्रामगीतेतील ग्रामनिर्माण पंचक (अध्याय ११ ते १५)	3	--	----	3	3	3	Lecture, Tutorial and Credit+1if Practical are not Prescribed.
2*	(a &b)	Major/ Minor (Practical/Laboratories)		DSC I (P) DSC II (P) DSCIII(P)	--	--	--	--	--	--	--
3.	e	i.A.E.C.		Language(English) Second Language/MIL	2 2	-- --	---- ----	2 2	2 2	2 2	
4	e	ii. A.E.C.		Generic IKS	1	-	-	1	1	1	

5.	d	Vocational and Skill Enhancement Course (VSEC)		i. SEC Life skills–II Professional Skills (Career Skills and Team Skills-I)–English Resume Skills, Interview Skills, Group Discussion Skills, Presentation Skills -(Career Skills and Team Skills-II)-Second Language / MIL Exploring Career Opportunities Skills, Trust and Collaboration ,Listening as a Team Skill, Brainstorming, Social and Cultural Etiquettes, Internal Communication	-- -- --	- -- -- --	2 2	2 2	1 1	2xNo.of batches 2xNoof batches	
6.	c	Generic/Open Elective (OE)	654233 654234	OE3 राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराजांचा महिला आणि युवक सक्षमीकरणाचा विचार OE4 राष्ट्रसंतांचा संतविचार	2 2	--	-----	2 2	2 2		

7	f	Co-Curricular Courses		Course on Yoga Education/Fitness, Health and wellness/ sports/cultural activities/ fine/applied /visual/performing arts	1	-----	……	1	1	1	
				Activities/Practical on Yoga Education/Fitness, Health and wellness/ sports/cultural activities/fine/applied/visual/performing arts	---	---	2	2	1	2(One Batch)	
				TOTAL				28 + assessment+ Report writing hrs = 33 to 35	22		

L:Lecture,T:Tutorial,P:Practical/Practicum Total Credits offered : 22(Max), Total credits to be earned : 20(Min)

Discipline Specific Core: DSC, Discipline Specific Elective: DSE, Modern Indian Language : MIL, Indian Knowledge System : IKS, Inter Faculty Specific Core: IFSC, Inter Faculty Specific Elective: IFSE, Theory :Th, Practical/Practicum: Pr, Environment Studies: ES, Pre-requisite Course mandatory if applicable: Prq, Laboratory: Lab, Generic/Open Elective Courses : OE; Vocational Skill and Skill Enhancement Courses: VSEC; Vocational Skill Courses: VSC; Skill Enhancement Courses: SEC; Ability Enhancement Courses: AEC; Value Education Courses: VEC; OJT: On Job Training: Internship/ Apprenticeship; Field projects: FP; Community engagement and service: CES; Co-curricular Courses: CC; RM: Research Methodology; Research Project: RP

Note : Co-curricular Courses : In addition to the above, CC also include but not limited to Academic activities like paper presentations in conferences, Aavishkar, start-ups, Hackathon, Quiz competitions, Article published, Participation In Summer school/Winter School/Short term course, Scientific Surveys, Societal Surveys, Field Visits, Study tours, Industrial Visits, yoga, sports, cultural, etc. These activities can be completed cumulatively during Semester III, IV, V and VI. Its credits and grades will be reflected in semester VI credit grade report.

Elective Courses : Courses to be selected from the Basket of Courses provided by the University

*If the Department Specific Courses do not have practical/practicum/laboratories, the learning hours & Credits shall be used for the respective theory Courses.

**Completion Certificate of Induction Programme should be submitted by each student.

***O.E.-

1. OE is to be chosen compulsorily from faculty other than that of the Major
2. For those students who do not opt MARATHI language under any vertical, MARATHI will be mandatory as one of the options of OE.(G.R. Marathi Bhasha No.2018/pr.kr.50/bhasha-1,Date14March,2024).